

kevésbé áll egy olyan rendszerre, amelyben maga az államhatalom a dolgok sokkal szélesebb körét ragadja a kezébe, mert az ilyen rendszer megvalósításához is sok ember kell, akik között éppen úgy akadhat önző, haszonleső, esendő, mint a korábbi rendszer vállalkozói között. Az önzetlenség kikényszerítése, ha nem is egészen lehetetlen, a rendszer sikerét kockáztató mértékben költséges, többszörös ellenőrző apparátust tesz szükségessé. Nem lehet kétséges, hogy a krisztusi erkölcs tan meggyőződéses követői a krisztusi szabadság birtokosai az ilyen államhatalom szolgálatára is a legalkalmasabbak.

Az ismert anekdota szerint Voltaire az istenhitet az alsóbb néposzályokhoz tartozók fékentartására tartotta szükségesnek, mert az örök boldogság jutalmának reménye igen alkalmas tolvajösztonök fékentartására. Ma talán ő is belátná, hogy meg kell fordítani a tételt. Minél magasabb, minél szélesebb hatáskört biztosító helyzetet tölt be valaki, a közjó szempontjából annál fontosabb, hogy érezze a ténykedésért az Isten előtti örök felelősséget.

Bármilyen utat is vesz tehát a fiatal magyar demokrácia további fejlődése, sikeres kiépülésében igen fontos szerep vár a katolikus erkölcs tan gyakorlati követőire és ennek az államhatalomnak is a leghasznosabb és legönzetenlebb polgárai közé sorolásra lesznek méltók azok, akik ennek az erkölcs tan meggyőződéses hívei.

De másfelől nem lehet kétséges, hogy a magyar demokrácia kialakuló új rendje megfelelő jóakarattal igen könnyen megtalálhatja az Egyházzal való tartósan zavartalan harmónia útját, melynek keresésére az Egyházat évszázados tradíciói is készítetik. Talán nem oktalan e sorok írójának az a várakozása, hogy az új magyar állami és társadalmi berendezkedésnek sokkal több lesz a kereszténységgel, a katolikus tanítással közös elvi alapja, mint volt annak a polgári kapitalista világnak, amelynek légkörében az idézett pápai körlevelek keletkeztek és hogy ezt az eljövendő harmóniát sokkal kevésbé lehet majd történelmi paradoxon módjára beállítani.

CINTEREMRE

Ulj le a küszöbre. Ez már a te házad.
Ne hidd el, az ágak bármit magyaráznak.
Igaz, hogy az ágból az új rügy előtör,
De csak koporsó lesz az öreg fatörzsből.

Érzed, még a gyepelőt keresik az ujjak,
De a szív azt várja, hogy mikor csitulhat.
Alig hallhatóan ketyeg az az óra,
Amelyiknek vén a kereke, rúgója.

Igen nagy a csend már. Hallom: idejárnak
Nagy, fehér lovai a dolgos halálnak.
Holnap mind befogja az éles ekébe,
Holnapután téged fordít be a mélybe.

Darázs Endre